Μέ ἀφορμή τήν ἀνάλυση τοῦ Καθηγητοῦ κ. Λ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

Η ΕΚΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ Ο ΟΥΣΙΩΔΗΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΟΥΝΡΑ

Μιά ἐπιστολή τοῦ τέως ὑπουργοῦ κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΖΙΓΔΗ

Η ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ τῆς ἱστορικῆς ἀναδρομῆς τοῦ Καθηγητοῦ κ. Λ. Νικολαΐδη στόν «Οἰκονομικό Ταχυδρόμο» (τεύχος τῆς 9ης καί 16ης Δεκεμβρίου 1971) γιά τήν πορεία ἐκβιομηχανίσεως τῆς Ἑλλάδος ἀπό τό 1946 μέχρι σήμερα, εἶχε ἰδιαίτερη ἀπήχηση καί ποικίλες ἀντιδράσεις. Πολλές προσωπικότητες πού διεδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στά οἰκονομικά τῆς ἐποχῆς, ἐξέφρασαν τή σύμφωνη γνώμη ἤ τή διαφωνία τους μέ τά ὅσα ἀφηγεῖται ἤ καί ὑποστηρίζει ὁ κ. Νικολαΐδης, ὑπογραμμίζοντας κυρίως ὅτι ὑπάρχει σ' αὐτά μιά μονομέρεια καί ὑπερτονισμός τῆς συμβολῆς του ἤ μείωση τῆς σημασίας τῆς συμβολῆς ἄλλων παραγόντων στήν τότε προσπάθεια ἐκκινήσεως τῆς ἐκβιομηχανίσεως. Ἀνάμεσα στίς πρῶτες ἀντιδράσεις ἦταν καί τοῦ Καθηγητοῦ καί Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ξεν. Ζολώτα, ὁ ὁποῖος καί μᾶς ἀπέστειλε καί ἕνα βιβλίο του τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὑπό τόν τίτλο «Ἀνασυγκρότησις καί διωσιμότης» (Ἔκδοση Ἀργ. Παπαζήση 1948) στό ὁποῖο περιέχονται τέσσερα ἄρθρα του, δημοσιευθέντα τότε στό «Βῆμα», ὅπου ἀναλύει, γιατί τό πρόγραμμα Νικολαΐδη ἦταν πολύ περιωρισμένου βεληνεκοῦς στόχου, ἐνῶ ἡ ἀξιοποίηση τοῦ Σχεδίου Μάρσαλλ γιά τήν ἔξοδο τῆς Ἑλλάδος ἀπό τήν ὑπανάπτυξη, ἐπέβαλε τήν καταρτιση μεγάλων σχεδίων. (Χαρακτηριστικά ἀποσπάσματα ἀπό τίς ἀπάρειες αὐτές τοῦ κ. Ζολώτα παρακληθήκαμε καί εὐχαρίστως θά δημοσιεύσουμε στό προσεχές τεύχος). Ἄλλη γραπτή ἀντίδραση ἐλάβαμε ἀπό τόν πρώην ὑπουργό κ. Ἰωάννη Ζίγδη, ὁ ὁποῖος κατά τά πρῶτα χρόνια μετά τήν ἀπελευθέρωση διεδραμάτισε ἀποφασιστικό ρόλο στήν οἰκονομική ἀνασυγκρότηση τῆς Ἑλλάδος, χάρη στήν ὑπεύθυνη θέση του καί τήν ἐργώδη προσπάθειά του στά πλαίσια τῆς UNRRA.

Χαίρομε πού ἡ δημοσίευση τῶν ἀναμνήσεων τοῦ κ. Νικολαΐδη δίνει τήν εὐκαιρία σέ μιά γενικώτερη ἀναδρομή στήν οἰκονομική ἱστορία τῆς χώρας μας κατά τήν μεταπολεμική περίοδο. Μέ τήν κατωτέρω ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος ἐπιστολή του, ὁ κ. Ζίγδης, παρέχει συγκεκριμένες καί σαφεῖς πληροφορίες γιά τό ἀξιόλογο ἔργο πού πραγματοποίησαν οἱ Ἕλληνες ἐπιστήμονες πού ἐργάσθηκαν στά πλαίσια τῆς UNRRA καί στόν μελετητικό τομέα, ἔργο ἀπό τό ὁποῖο ἄντλησαν στοιχεῖα, ἰδέες καί κατευθύνσεις οἱ ἐν συνεχείᾳ ἐργασθέντες γιά τήν προώθηση τῆς ἐκβιομηχανίσεως καί γενικά τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

Πιστεύομε ὅτι ἡ συζήτηση ἡ ὁποία ἀνοιξε μέ τό δημοσίευμα τοῦ κ. Νικολαΐδη, εἶναι ἰδιαιτέρως χρήσιμη, διαφωτίζει δέ τούς νεώτερους ἀπό ἐμάς γιά τήν ἀληθινή ἱστορία τοῦ τόπου μας καί τίς προσπάθειες πού κατεβλήθησαν ἀπό κυβερνήσεις, ἐπιστήμονες καί ἄλλους παράγοντες καθ' ὅλη τήν μεταπολεμική περίοδο, ὥστε νά μποροῦμε σήμερα νά ἑορτάζουμε τήν κατάκτηση τῶν 1.000 δολλαρίων ὡς κατά κεφαλήν εἰσοδήματος τῆς Ἑλλάδος. Ἡ συζήτηση αὐτή, δίνει ἀκόμα τήν εὐκαιρία ὄχι μόνον νά μάθουν οἱ νεώτεροι τά ὅσα πραγματοποιήθηκαν, ἀλλά καί νά γίνῃ μιά ἀνασκόπηση ἀπό ὅσους ἔπαιξαν τότε ἀποφασιστικό ρόλο καί ζοῦν ἀκόμη καί μέ τήν ἀπόσταση τοῦ χρόνου καί ὁλοκληρωμένη σήμερα τήν εἰκόνα τῶν ὅσων ἐκτελέσθηκαν νά γίνῃ μιά νέα ἐκτίμηση καί μιά φυχραιμότερη κριτική τους. Χαίρομε, πού ὁ κ. Ζίγδης παρ' ὅλο πού γιά τεχνικούς λόγους δέν ἔχει πρόχειρες τίς πληροφοριακές πηγές ἐνισχύσεως τῆς μνήμης τους, θέλησε ἀπό τίς Φυλακές Κορυδαλλοῦ νά συμβάλῃ στή δημόσια, ὅπως ἐξελίσσεται, συζήτηση γύρω ἀπό τό ἱστορικό τῆς ἐκβιομηχανίσεως τῆς Ἑλλάδος. Ἀσφαλῶς, εἶναι ἀπό τούς ἁρμοδίους γιά νά ἔχῃ λόγο ἐπί τοῦ θέματος καί εἶναι ἀναμφισβήτο ὅτι πολλά τοῦ ὀφείλει ἡ μεταπολεμική ἀνάπτυξη τῆς χώρας μας.

Φυσικά, οἱ στῆλες τοῦ «Οἰκονομικοῦ» εἶναι ἀνοικτές καί σέ κάθε ἄλλον ἁρμόδιο, τότε ἤ καί τώρα, γιά νά ἀναπτύξῃ τίς σχετικές ἀπόψεις του, ἐλπίζομε, ὅτι ἀκόμεσα σ' αὐτούς, θά εἶναι καί ὁρισμένοι οἱ ὁποῖοι χολώθηκαν ἀπό τή δημοσίευση τοῦ ἄρθρου τοῦ κ. Νικολαΐδη, πού τό ἔργο τους οὔτε ἐμεῖς, οὔτε — εἴμοστε βέβαιοι — καί ὁ ἀρθρογράφος εἶχε τήν πρόθεση νά μειώση ἤ ἀγνοήση.

W.

ὁύλε κ. Διευθυντά,

«Οἱ ἀναδρομές στό παρελθόν εἶναι πάντα χρήσιμες», ἀφαλῶς, ὅπως γράφει ὁ συνεργάτης σας κ. W., προλογίζοντας τίς ἀναμνήσεις τοῦ καθηγητοῦ κ. Λ. Νικολαΐδη γιά τή συμβολή του στόν ἀγώνα γιά τήν ἐκβιομηχάνιση. Ὑπό τόν ὅρο φυσικά ὅτι καί καλόπιστα ἀκόμα δέν κακοποιεῖται ἡ ἱστορική ἀλήθεια. Φοβοῦμαι, ὅμως, ὅτι τό τελευταῖο αὐτό δέν συμβαίνει οὔτε μέ τό σημείωμα τοῦ κ. W. οὔτε μέ τό κείμενο τῆς διαλέξεως τοῦ κ. καθηγητοῦ, τουλάχιστον πάνω σέ μερικά βασικά θέματα.

1. Τό πρῶτο πρόγραμμα «ἐξηλεκτρισμοῦ καί ἐκβιομηχανίσεως» τῆς Ἑλλάδας εἶναι προϊόν τῆς ἐργασίας πού ἔγινε στήν UNRRA ἀπό τόν Ὀκτώβρη τοῦ 1945 ἕως τήν ἀνοιξη τοῦ 1947 — τότε τέλειωσαν οἱ ἐργασίες τῆς Ἀποστολῆς Ἑλλάδος. Κατόπιν ὑποδείξεώς μου στόν τότε γενικόν διευθυντήν, μακαρίτη τώρα, Β. Μαβεν, συστήθηκε μιά μεγάλη Ἐπιτροπή «Ἀξιοποιήσεως τῶν Πλουτοπαραγωγικῶν Πόρων τῆς Ἑλλάδος», ἡ ὁποία ἐχρησιμοποίησε 150 περίπου Ἕλληνες καί ξένους τεχνικούς καί οἰκονομολόγους, καθηγητές τοῦ Πολυτεχνείου καί τοῦ Πανεπιστημίου, ἀνωτάτους κρατικούς λειτουργούς, βιομηχάνους, τραπεζίτες κλπ., πολλοί ἀπό τούς ὁποίους διακρίθηκαν καί μεταγενέστερα σ' ὅλους τούς τομεῖς τῆς ἐθνικῆς ζωῆς — ἔγιναν ὑπουργοί, διοικητές μεγάλων τραπεζῶν, δημοσίων ἐπιχειρήσεων κλπ. Διατέλεσα πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς μέ γενικό γραμματέα τόν ὑφηγητή τοῦ Πολυτεχνείου κ. Γ. Κούμουλο. Γενικός συντονιστής γιά τόν τεχνικό τομέα ἦταν ὁ μακαρίτης Κ. Γουναράκης, πρύτανις τότε τοῦ Πολυτεχνείου. Τό ἔργο τῆς Ἐπιτροπῆς ἐνεωματώθηκε σέ 6 πολυγραφημένους τόμους καί σέ 2 εἰδικά 6-ἤλια, «Τόν Ὀρυκτό Πλοῦτο τῆς Ἑλλάδος» καί τήν «Ἁλιεία», τοῦ ὁποίου ὅμως ἡ ἐκτύπωση δέν συμπληρώθηκε ἐξαιτίας τοῦ... ἐνδιαφέροντος τοῦ ὑπουργείου Συντονισμοῦ, πού ἀνέλαβε τή σχετική εὐθύνη ὕστερα ἀπό τόν τερματισμό τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἀποστολῆς τῆς UNRRA!

Ἡ ἀνάληψη τῆς προσπάθειας γιά τή σύνταξη τοῦ προγράμματος ἐκβιομηχανίσεως καί ἐξηλεκτρισμοῦ ὀφειλόταν στό γεγονός, ὅτι μέ τήν πλήρη ἀποδιοργάνωση τῆς οἰκονομίας τήν ἐποχή ἐκείνη καί τόν γενικό πεσιμισμό ἀρχισε καί σέ ὑπεύθυνους συμμαχικούς κύκλους νά κατακτᾶ ἔδαφος ἡ θεωρία «περί μή διωσιμότητος» τῆς Ἑλλάδος, πού θά εἶχε μοιραῖες συνέπειες, ἐάν δέν γινόταν μιά καλά θεμελιωμένη ἀνασκευή της στόν οἰκονομικό κυρίως τομέα. Ἀπό τήν ὑπεύθυνη θέση πού κατεῖχα στήν ἀποστολή τῆς UNRRA ἐνόμισα καθῆκον μοῦ, ὅτι ἀπό τόν διεθνῆ αὐτόν ὀργανισμό ἔπρεπε νά ξεκινήσῃ ἡ σχετική προσπάθεια. Καί μέ πολλή ἱκανοποίηση διαπίστωσα τή σύμπτωση ἀπόψεων καί τήν ἐνεργό συμπαράσταση τοῦ γενικοῦ διευθυντῆ Β. Μαβεν καί τοῦ οἰκονομικοῦ συμβούλου John Coppock — χάρη στούς ὁποίους ἐξασφαλίστηκαν οἱ ἀπαιτούμενες πιστώσεις καί ἡ ἐπίσημη υἱοθέτηση τῶν προτάσεών μου.

2. Ὑπῆρχαν βέβαια καί πρίν ἀπό τόν πόλεμο καί κατά τήν κατοχή διάφορες μελέτες γιά τόν ἐξηλεκτρισμό καί τήν ἐκβιομηχάνιση — «ποικίλης ποιότητος καί ἀρτιότητος». Ἦταν περιπτωσιακές ὅλες. Κανένα σχέδιο δέν ὑπῆρχε πού νά τίς ἑνώσῃ σ' ἕνα ὀργανικό σύνολο.

Ἀνακαλύφτηκε ὁ ὀρυκτός πλοῦτος

Αὐτό τό κάναμε στήν UNRRA. Βέβαια ὅσοι συνεργάστηκαν μέσα στά πλαίσια τῆς Ἐπιτροπῆς καί τῆς ὑπηρεσίας πού ἦταν ὑπεύθυνη γιά τήν ὑποδομή ἔκαναν χρήση ὅλων τῶν σχετικῶν ἐργασιῶν πού ἦταν τότε διαθέσιμες. Συγκέντρωσαν ὅμως καί ἄλλα πολλά στοιχεῖα, πού δέν ἦταν γνωστά. Μέ τά στοιχεῖα αὐτά λόθηκε ἰδιαίτερα τό περίφημο «θέμα τοῦ λιγνίτη» — πού θασάνιζε τή χώρα γιά 50 χρόνια. Στήν UNRRA ἔγινε ἡ ὁριστική ἀπόδειξη τοῦ λιγνιτικοῦ πλούτου πού ὑπάρχει στήν Ἑλλάδα καί ἐκεῖ «ἀνακαλύφθηκε» ἡ Πτολεμαΐδα, ἀφοῦ προηγουμένως ἐξασφαλίστηκαν κατά τρόπο κάπως μυθιστορηματικό τά στοιχεῖα τῶν προπολεμικῶν ἐρευνῶν τοῦ Γερμανοῦ καθηγητῆ Keggel.

Ἡ μεγάλη δυσκολία τῆς Ἐπιτροπῆς ἦταν νά πείσῃ τίς ἑλληνικές δημόσιες ὑπηρεσίες νά συνεργαστοῦν σέ μιά προσπάθεια, πού τήν ἐποχή ἐκείνη φαινόταν στούς πολλούς σάν χιμαιρική. Μεγάλη δυσκολία συναντήσαμε ἐπίσης νά πείσουμε τούς Ἕλληνες ἐπιστήμονες νά καθήσουν στό ἴδιο τραπέζι καί νά συζητήσουν γιά τή διασφάλιση τοῦ μέλλοντος τῆς χώρας, ὅταν τά πάθη πού τούς χώριζαν βρίσκονταν σέ ἐκρηκτική ἔξαρση. Ὑπῆρχαν καί ἄλλες δυσκολίες ἐξίσου σημαντικές. Ἦταν ἡ γενική προκατάληψη, ὅτι ἡ Ἑλλάδα δέν μπορεῖ νά γίνῃ βιομηχανικό κράτος, ὅτι ἡ βιομηχανική ἀνάπτυξη θά ζημίωνε τή γεωργία, ὅτι οἱ ξένοι δέν θά μᾶς ἀφήνανε νά ἀποκτήσουμε βιομηχανία, γιατί φοβοῦνται τόν συναγωνισμό μας! κ.λ.π.

Ὅλες αὐτές οἱ δυσκέρειες παραμερίστηκαν καί 150 περίπου ἐξαίρετοι Ἕλληνες — μέ τή συμπαράσταση λίγων ξένων — κάθησαν καί δούλεψαν γιά πρώτη φορά, νομίζω, σέ «ὁμάδες ἐργασίας» ἐπί 1½ χρόνο, χωρίς τά συνηθισμένα παρατράγουδα. Καί ἔβγαλαν ἕνα ἔργο, πού καί σάν σύνολο καί στά διάφορα τμήματά του ἦταν συλλογικό.

3. Τό πρῶτο μέρος τῆς ἐργασίας τῆς Ἐπιτροπῆς ἦταν νά διαπιστώσῃ τούς φυσικούς πόρους τῆς χώρας — ὀρυκτό πλοῦτο καί ὑδάτινο δυναμικό. Τότε γιά πρώτη φορά ἀποδείχθηκε πώς ἡ περίφημη φυσική φτώχεια τῆς χώρας ἦταν μύθος. Ὅτι ὑπῆρχαν ἀξιολογώτατα ἀποθέματα βωξίτη, λευκόλιθου, νικελιούχων καί πυριτικῶν διδηρομεταλλευμάτων κλπ., πού ἄν ἀξιοποιοῦνταν θά μετέβαλλαν τή δομή τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας. Ἀποδείχθηκε ἐπίσης ὅτι οἱ ἐρευνες γιά τήν διαπίστωση τῆς φυσικῆς προικίσεως τῆς Ἑλλάδας ἦταν σχεδόν ἀνύπαρκτες καί ἡ Ἑλλάδα στήν πραγματικότητα ἦταν ἡ μεγάλη ἄγνωστη.

Ὅλα τά συμπεράσματα γιά τόν ὀρυκτό πλοῦτο δημοσιεύτηκαν στόν εἰδικό τόμο, τό 1947, «Ὁ Ὀρυκτός Πλοῦτος τῆς Ἑλλάδος», πού σημείωσε ἐποχή. Σ' αὐτόν γιά πρώτη φορά ἔγινε καί ἡ πρόταση γιά τήν ἵδρυση εἰδικοῦ ἰνστιτούτου ἐρεύνης τοῦ ὑπεδάφους, πού πραγματοποιήθηκε μέ τή σύσταση τοῦ Ι.Γ.Ε.Υ. ἀπό τήν κυβέρνηση Πλαστήρα τό 1951 — ἄν θυμοῦμαι καλά. Σ' αὐτῶν δημοσιεύτηκε καί ὁ πρῶτος λεπτομερής μεταλλευτικός χάρτης τῆς Ἑλλάδας — ἔργο τοῦ μακαρίτη Ν. Λιάτσικα καί τῆς ὁμάδας του.

Οἱ ποταμοί τῆς Ἑλλάδας, ἰδιαίτερα ὁ Ἀχελῶος, ὁ Ἀλιάκμονας, ὁ Λάδωνας κλπ., ὑπῆρχαν ἀντικείμενο εἰδικῆς μελέτης πού δημοσιεύτηκε στούς πολυγραφημένους τόμους, μέ τούς σχετικούς χάρτες καί σχεδιογράμματα.

Ἡ ἀξιοποίηση τῶν πόρων

Τό δεύτερο μέρος τῆς ἐργασίας περιλάμβανε τήν ἀξιοποίηση τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πόρων, πού διαπιστώθηκαν μέ τόν παραπάνω τρόπο. Οἱ προτάσεις ἦταν χωρισμένες σε δυό τμήματα: Τό «πρόγραμμα ἐξηλεκτρισμοῦ» καί τό «πρόγραμμα ἐκβιομηχανίσεως». Καί τά δυό ἐκάλυπταν περίοδο 20 χρόνων καί ἦταν διαιρεμένα σέ 4 πενταετῆ προγράμματα.

Τό τρίτο μέρος ἀποτελοῦσε μιά συστηματική ἀνάλυση τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας — ἀπαραίτητη γιά νά δεῖξῃ τίς ὀδυναμίες της, ἀλλά καί τήν ἀνάγκη τῆς ἐκβιομηχάνισης. Σ' αὐτό τό τρίτο μέρος, δημοσιεύτηκαν οἱ μελέτες γιά τό ἐθνικό εἰσόδημα, τό ἰσοζύγιο πληρωμῶν καί τήν ἀπασχόληση — πού γιά πρώτη φορά χρησιμοποιοῦσαν τίς τελευταῖες μεθόδους τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης. Οἱ μελέτες αὐτές ὑπῆρζαν τά πρότυπα γιά τίς ἀνάλογες ἐργασίες πού ἔγιναν μετά ἀπό τήν Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, τήν Ὑπηρεσία Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν κ.λ.π.

Βασικά στοιχεῖα τῶν προγραμμάτων

4. Ἐπιβάλλεται ἴσως νά παραθέσω μερικά βασικά στοιχεῖα τῶν δυό προγραμμάτων.

Τό σχέδιο ἐξηλεκτρισμοῦ βασιζόταν κυρίως στήν ἀξιοποίηση τοῦ Ἀχελῶου καί τῆς Πτολεμαΐδος. Κατόπιν ἐρκόνταν τά ποτάμια καί τά λιγνιτοφόρα κοιτάσματα μικρότερης σημασίας. Τό πρόγραμμα ἀνστράφηκε δραδύτερα γιατί ἐπικράτησαν οἱ ἀμφισβητήτες τῆς Πτολεμαΐδος καί ὅταν ἱδρύθηκε τό 1950 ἡ ΔΕΗ ἄρχισε ἀπό τά μικρά ἔργα γιά νά πάν σιγά σιγά στά μεγάλα. Δέν εἶναι τῆς ὥρας νά καταλογίσουμε τίς εὐθύνες γι' αὐτό, οὔτε νά διαπιστώσουμε τίς ζημιές πού ἔγιναν στήν ἐθνική οἰκονομία ἀπό τήν ἀλλαγή αὐτῆ τακτικῆς.

Ἡ ἐκβιομηχάνιση ἀπό τήν ἄλλη μεριά στηριζόταν κατά πρώτιστο λόγο στήν ἀξιοποίηση τοῦ ὀρυκτοῦ πλούτου. Γι' αὐτό τό πρόγραμμα ἐπρότεινε τήν ἵδρυση μεγάλων ἐξαγωγικῶν βιομηχανιῶν, πού θά λειτουργοῦσαν μέ διεθνές κόστος — βιομηχανία ἀλουμινίου, μαγνησίας, νίκελ κλπ. Ἀποθάρρυνε δέ τήν ἐξαγωγή ἀνεπεξεργάστων μεταλλευμάτων, ἀλλά προχωροῦσε ἐπίσης σέ προτάσεις γιά τήν ἵδρυση κάθε εἴδους βιομηχανιῶν ἔστω καί ἄν δέν ὑπῆρχαν στόν τόπο οἱ πρῶτες ὕλες, σέ μεγέθη ὅμως, πού ἐξασφάλιζαν διεθνές κόστος λειτουργίας. Ἡ ἐπιλογή τους γινόταν μέ κριτήριο τίς ἐπιπτώσεις τους στό ἐθνικό εἰσόδημα, τήν ἀπασχόληση καί τό ἰσοζύγιο πληρωμῶν.

Οἱ βασικές αὐτές ἀρχές πάνω

→

στίς ὁποίες θεμελιώθηκε τό σχέδιο τῆς ἐκβιομηχανίσεως ἀντιποκρίνονταν στίς ἐπιστημονικές ἀντιλήψεις καί τοῦ ἐξασφάλισαν τή δύναμη νά μεταπείση πολλούς ἑλληνικούς καί ξένους παράγοντες ἀπό τίς βαθειά ριζωμένες προκαταλήψεις τους.

5. Ἡ πρώτη μεγάλη συμβολή τῆς ὅλης ἐργασίας σημειώθηκε μέ τήν τελική ἔκθεση τῆς ἀποστολῆς Paul Porter, πού ἦλθε στήν Ἑλλάδα εὐθύς μετά τήν ἐξαγγελία τοῦ δόγματος Τρούμαν τήν ἄνοιξη τοῦ 1947. (Ὁ P. Porter δέν εἶχε καμία σχέση μέ τόν συνώνυμό του, πού ἦλθε στήν Ἑλλάδα μετά 2 χρόνια περίπου, σάν ἀρχηγός τῆς Οἰκονομικῆς Ἀποστολῆς τῶν ΗΠΑ). Ἀντίθετα πρός ὅ,τι εἶχε ἀκούσει, τά σχεδιαγράμματα καί οἱ χάρτες τῶν μελετῶν πού καταλάμβαναν τήν ἐποχή ἐκείνη ὅλους τούς τοίχους τοῦ Γ' ὀρόφου τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ (Σταδίου 4) τόν ἐπεισαν ὅτι ἡ Ἑλλάδα ἦταν θώσιμη, ἀρκεῖ νά ἐπαιρνε τήν ἀπαιτούμενη βοήθεια ἀπό τούς συμμάχους της. Οἱ συζητήσεις μέ τόν Ἰδιο καί τά μέλη τῆς ἀποστολῆς του ἦταν πολύπλευρες. Γι' αὐτό καί ἡ ἱκανοποίηση ὅλων μας στήν UNRRA ὑπῆρξε ἐξαιρετική, ὅταν υἱοθέτησε τίς ἀπόψεις μας.

Χαρακτηριστικό τῆς μεγάλης ἐντυπώσεως, πού ἔκαμε στόν P. Porter ἡ ἐργασία αὐτή, εἶναι ὅτι συνέστησε ἐπίσημα στήν ἑλληνική κυβέρνηση νά φροντίση ὥστε ἡ Ἐπιτροπή καί ἡ ὑπηρεσία της νά μή διαλυθοῦν μέ τή λήξη τῶν ἐργασιῶν τῆς UNRRA, ἀλλά νά συνεχίσουν, μεταβαλλόμενες σέ ὑπηρεσία τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, πού θά ἀναλάμβανε νά καταρτίση ὅλο τό πρόγραμμα τῆς οἰκονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως.

Ἀτυχῶς, χάρη στίς ἀνώμαλες πολιτικές συνθήκες τῆς ἐποχῆς καί μερικές προσωπικές φιλοδοξίες καί ἰδιοτέλειες ἡ εἰσήγηση αὐτή δέν ἔγινε ἀποδεκτή. Ἔτσι κάθηκε ἡ εὐκαιρία νά ἀποκτήση ἡ Ἑλλάδα ἀπό τότε μιά πραγματική Ὑπηρεσία Προγραμματισμοῦ, πού θά τήν ἔφερνε στήν εὐρωπαϊκή πρωτοπορία, ἀφοῦ ἀλλωστε καί τό πρότυπο τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν — τό γαλλικό Commissariat au Plan — μόλις πρίν ἀπό λίγο εἶχε ἀρχίσει νά λειτουργῆ.

6. Τό «Πρόγραμμα Ἀνασυγκροτήσεως» πού ὑπέβαλε ἡ ἑλληνική κυβέρνηση μετά τήν ἀποχώρηση τῆς UNRRA, τόν Ἰούνιο τοῦ 1947, στήν Ἐπιτροπή Εὐρωπαϊκῆς Συνεργασίας, ἦταν πράγματι ἕνα ἀπίθανο συνονθύλευμα κάθε εἴδους μορφῆς αἰτημάτων, συνολικοῦ ὕψους 5,7 δισ. δολλαρίων! Περιλάμβανε φυσικά καί τό σχέδιο ἐξηλεκτρισμοῦ καί ἐκβιομηχανίσεως τῆς UNRRA. Ἀλλά καί τά τμήματα αὐτά ἀχθηκαν μέσα στό πέλαγος τῆς προχειρολογίας καί τοῦ μεγαλοϊδεατισμοῦ τοῦ γενικοῦ προγράμματος!...

Κατά τήν ἄνοιξη τοῦ 1948, ἐπῆρα στό Λονδῖνο, ὅπου ὁριστικόμουν, πρόσκληση ἀπό τήν τότε κυβέρνηση νά ἐπιστρέψω καί νά ἀναλάβω τήν ὀργάνωση καί διεύθυνση τοῦ «Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἀνασυγκροτήσεως» τοῦ ὁποίου θά γινόμουνα μέλος. Ἡ πρόσκληση διαβιβάστηκε καί ἀπό τόν καθηγητή κ. Ξ. Ζολώτα μέ τόν ὁποίον εἶχαμε συνεργασθῆ στήν Ἐπιτροπή τῆς UNRRA. Σκοπός τοῦ Α.Σ.Α. θά ἦταν νά συντάξη ἕνα καλά θεμελιωμένο «Πρόγραμμα Ἀνασυγκροτήσεως» σύμφωνα μέ τίς ἀπαιτήσεις τοῦ σχεδίου Μάρσαλ. Δέχτηκα καί ξαναγύρισα στήν Ἀθήνα. Μόλις ἀνέλαβα τά καθήκοντά μου ἤλθα σ' ἐπαφή μέ τούς ἰθύνοντες τῆς Ἀμερικανικῆς Οἰκονομικῆς Ἀποστολῆς καί ἰδιαίτερα μέ τόν οἰκονομικό της σύμβουλο Clay καί συμφωνήσαμε, ὅτι ἄδση τοῦ προγράμματος πού θά ὑπέβαλε ἡ Ἑλλάδα στόν Ὀργανισμό Οἰκονομικῆς Συνεργασίας στό Παρίσι (Σχέδιο Μάρσαλ) θά ἦταν ὁ ἐξηλεκτρισμός καί ἡ ἐκβιομηχάνιση, Γι' αὐτό σέ μιά ἀπό τίς πρῶτες συνεδριάσεις τοῦ ΑΣΑ κάλεσα τόν κ. Clay νά παρευρεθῆ καί νά ἐκθέση τίς ἀμερικανικές ἀπόψεις. Πράγματι ὁ κ. Clay ὑποστήριξε μέ θέρμη τήν ἰδέα κές ἀπόψεις. Πράγματι ὁ κ. Clay ὑποστήριξε μέ θέρμη τήν ἰδέα τῆς ἐκβιομηχανίσεως καί εἶπε ὅτι ἡ ἀποστολή θά ἔρριχνε ὅλο τό βάρος της γιά τήν πραγματοποίηση ἑνός «man — sized program of industrialization». Περιέργως διαπίστωσα ὅτι, ἀντί ἡ ἐπίσημη αὐτή ὅπλωση νά γίνη δεκτή μέ ἐνθουσιασμό, προκάλεσε μᾶλλον δυσφορία σέ πολλά μέλη τοῦ ΑΣΑ καί τῆς ὑπεύθυνης κυβερνήσεως. Εἶχαν ἄλλες σκέψεις γιά τή βοήθεια καί ἤθελαν τόν ΑΣΑ προφανῶς μόνο σάν μετώπη, γιά νά κρύψουν εὐπρόσωπα τίς πραγματικές διαθέσεις τους...

Στό μεταξύ, ἡ μεγάλη ἀποστολή προσωπικοτήτων πού στάλθηκε ἀπό τό ὑπουργεῖο Συντονισμοῦ στό Παρίσι ἄρχισε ἤνα τῦφλοζῆν περί πολλά, ἐλάχιστο δέ ἐνδιαφέρον ἔδειχνε γιά τήν προώθηση καλά θεμελιωμένων αἰτημάτων καί ἰδιαίτερα τῆς ἐκβιομηχανίσεως. Ἐνεργοῦσε μάλιστα χωρίς νά παίρνη ὑπόψη της τίς ὑποδείξεις τοῦ ΑΣΑ, θέλοντας νά θάσση τίς διεκδικήσεις μας γιά βοήθεια, ὅπως συνήθως γίνεται στόν τόπο μας, στόν συναισθηματισμό, μέ ἀποτέλεσμα φυσικά τήν ἀποτυχία καί τήν ἀπογοήτευση.

Βλέποντας ὅτι ἡ παρουσία μου στόν ΑΣΑ ὑπό τίς συνθήκες αὐτές κανένα χρήσιμο σκοπό δέν ἐξυπηρετοῦσε παραιτήθηκα λίγους μῆνες ὕστερα ἀπό τήν ἀνάληψη τῶν καθηκόντων μου. Παραιτήθηκε μαζί μου καί ὁ καθηγητής κ. Ξ. Ζολώτας.

Ἡ περιπετειώδης συνέχεια στά αἰτήματά μας γιά βοήθεια ἀπό τό σχέδιο Μάρσαλ εἶναι ἄλλη ἱστορία καί μ' αὐτή δέν θ' ἀσχοληθῶ. Τό κάνει ἄλλωστε αὐτό ἀπό τή σκοπιά του ὁ καθηγητής κ. Νικολαΐδης.

7. Αὐτή εἶναι σέ ἀδρές γραμμές ἡ ἱστορία τῆς πρώτης φάσεως τῆς μάχης γιά τήν ἐκβιομηχάνιση. Τά προγράμματα τῆς UNRRA ὑπῆρξαν ἡ ἀφετηρία γιά τόν οἰκονομικό προγραμματισμό καί ἀποτέλεσαν τή βάση — μέ πολλές ἀναπροσαρμογές, ἀλλά καί παραμορφώσεις, ἐννοεῖται — ὅλων τῶν προγραμμάτων ποῦ ἐπί πολλά χρόνια παρουσίασαν διάφορες κυβερνήσεις γιά τόν ἐξηλεκτρισμό καί τήν ἐκβιομηχάνιση.

Γιά ὅσους πῆραν μέρος στή σύνταξη τους ἀποτελεῖ τή μεγαλύτερη ἱκανοποίηση, ὅτι τά ὁ νειρά τους γιά τόν ἐξηλεκτρισμό πραγματοποιήθηκαν στό ἀκέραιο στά 20 χρόνια ποῦ ἐπακολούθησαν καί ὅτι ἕνας μεγάλος ἀριθμός ἀπό τίς βιομηχανίες ποῦ προγραμματίστηκαν τότε εἶναι σήμερα πραγματικότητα. Ὁ κύριος δέν ἐπιτρέπει νά παραθέσουμε τά ὀνόματα ὅλων τους. Ἐπιβάλλεται, ὅμως, μιά ἐξαίρεση γιά μερικούς ποῦ δέν ὑπάρχουν πιά, ὅπως: τῶν B. Maben, Χρ. Ἀγαλόπουλου, Κ. Γουναράκη καί Καρρᾶ, γενικοῦ διευθυντῆ τοῦ Γενικοῦ Χημείου τοῦ Κράτους — γιατί ἡ συμβολή τους ἦταν ἰδιαίτερα σημαντική.

Παρασιώπηση τοῦ ἔργου τῆς UNRRA, ὑπό τίς συνθήκες αὐτές σέ μιά «ἀνάδρομή στό παρελθόν» εἶναι ἀνεπίτρεπτη. Πρῶτο, γιατί παραγγωρίζει τήν προσφορά μιᾶς πλειάδας φωτισμένων Ἑλλήνων ποῦ σέ μιά ἀπό τίς ζοφερώτερες περιόδους τῆς ἱστορίας μας δέν ἔκασαν τήν πίστη τους στήν Ἑλλάδα. Καί δεύτερο, γιατί μέ τό ἔργο τους ὑπῆρξαν πρωτοπόροι στήν τεχνική τοῦ σχεδιασμοῦ τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως σ' ὁλόκληρη τήν Εὐρώπη. Ἡ ἐπανόρθωση εἶναι ἐπομένως ἐπιβεβλημένη.

Μέ φιλικά αἰσθήματα

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ
Φυλακές Κορυδαλλοῦ
12 Δεκεμβρίου 1971

Η ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΑΥΡΙΟ

● Συνέχεια ἀπό τή 12η σελίδα

μία βελτιωμένη ἔκδοση (μέ κεραία, ἐνδιάμεση μετάδοση «βροῖσματος ἠσυχίας κ.λ.π.) αὐτῶν ποῦ χρησιμοποιοῦμε σήμερα γιά ἀτομική ἀκρόαση μουσικῆς, διδακτικῆς ὕλης κ.λ.π. (στό αὐτί ἀπ' εὐθείας καί ἀργότερα, ὅταν τελειοποιηθοῦν τά μέσα ἐλέγχου συχνοτήτων σέ ἀποστάση).

Μόλις τό ἄτομο φορέσει τά ἀ. κ ο υ σ τ ι κ ά ἀπομονώνεται! καί διαλέγει τότε τίς ἐπιθυμητές κεἰσόδους (inputs) ἀπομονώνοντας ὅσα θέλει νά ἀρνηθῆ. Ταὐτόχρονα, δέν ἐνοχλεῖ ἄλλες ὁμάδες ἤ ἄτομα τοῦ περιβάλλοντός του.

Παράλληλα, καί ἡ Ὀ π τ ι κ ή ἀπομόνωση θά ἐξασφαλίζεται μέ ὀματογυάλια - φίλτρα (καί ἀργότερα δύλω πετόσματα) μέσω τῶν ὁ. ποίων θά βλέπης μόνο ὅ,τι διαλέγεις, π.χ., μία τηλεοπτική εἰκόνα θά εἶναι ὁρατή μόνο σέ αὐτόν ποῦ τήν ἐκλέγει (χωρίς νά ἐνοχλῆ, νά ἐπιβάλλεται καί στούς ἄλλους).

Ἡ ἀνάγκη ἀντίστροφης ὀπτικῆς ἀπομονώσεως, ποῦ δέν εἶναι ἀναγκαία ὅπως ἡ ἀκουστική μόνωση — δηλαδή ὅταν δέν θέλης νά σε βλέπουν οἱ ἄλλοι — δέν θά ὑφίσταται στό μέλλον, διότι ὁ ἄνθρωπος θά ἔχη ἀπαλλαγῆ ἀπό τά ἐπιπλέγματα συμπλέγματα καί θά ζῆ ὁ. πως τήν ἐποχή τῶν ὀρχέγονων κοινωνιῶν, ὑποδείγματα τῶν ὁποίων διατηρήθηκαν μέχρι τήν πρόσφατη ἱστορική ἐποχή (Ἐσκιμώοι, Ἰνδιάνοι κ.ἀ.) ἤ ὑπάρχουν ἀκόμη (Ἀφρική κ.ἀ.). Μέ τά ἐπίκτητα ἐσυμπλέγματα ντροπῆς γιά ὡρισμένες «ἀτομικές» δραστηριότητες θά ἐκλείψουν καί τά ἐσυμπλέγματα πειρίεργειας» ποῦ ὀθοῦν τούς τρί. τους νά μᾶς παρατηροῦν. Καί φυσικά αὐτές οἱ βελτιώσεις τῆς ἀνθρώπινης συμπεριφορᾶς θά ξεπερράσουν κατά πολύ τά πρότυπα.

Οἱ ἄλλες αἰσθήσεις — εἰσοδοι πληροφοριῶν, δέν συνθέτουν πρό. βλημα.

3. Ἡ Αἰσθητική τῆς «Ἀρχιτεκτονικῆς» τοῦ μέλλοντος

Ἡ δομή τῆς πόλης καί τῆς κατοικίας τοῦ αὔριο πρέπει νά εἶναι κάτι φευγαλέο καί ὅσο τό δυνατόν ἄυλο. Ἡ ἔμφαση πρέπει νά δοθῆ στήν φύση ποῦ εἶναι τό πιό ὡραῖο, τό πιό ἀνακουφιστικό, τό πιό ἀπαραίτητο στοιχεῖο γιά τόν ἄνθρωπο καί μέ τό ὁποῖο πρέπει νά εἶναι σέ ἄμεση ἐπαφή. Ἡ ἀνάγκη τοῦ αὐτοθουαρασμοῦ (= τῆς αὐτοπεποιθήσεως) τοῦ ἀνθρώπινου εἴδους θά ἱκανοποιῆται στό μέλλον ἀπό:

1. Αὐτή καθ' ἑαυτή τήν πράξη ἀ. ναπτύξεως καί συντηρήσεως τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος,
2. τήν ἱστορία του, μέ τήν διαφύλαξη καί συντήρηση τῶν ὑ. παρχόντων πόλεων καί ἱστορικῶν μνημείων,
3. τήν ἀπειρία τῶν δυνατοτήτων ποῦ θά τοῦ προσφέρη ἡ τεχνολογία ποῦ συνεχῶς θά ἀναπτύσση,
4. τά «στιγμιαῖα μνημεῖα» καί «περιβάλλοντα» ποῦ θά δημιουργῆ θά ἀποθηκεύονται στίς Τράπεζες πληροφοριῶν — μουσεῖα,
5. τήν τέχνη καί τίς ἀνεπτυγμένες κοινωνικές ἀνταλλαγές.

4. Τό ἀπώτερο μέλλον

Ὅπως περιγράφεται στήν παράγραφο 2.) Κεφ. IV, ἡ ἰδιοσυγκρασία τοῦ ἀνθρώπου τοῦ μέλλοντος θά ἐπιτρέψη τήν ἐφαρμογή ἄυλων συστημάτων δημιουργίας περιβάλλοντος. Στό ἀπώτερο μέλλον ἐκτός ἀπό ἕνα ἀπλοποιημένο φορέα (πιθανόν ἀναρτημένο ἀπό «ἀκίνητους») δορυφόρους) [13] καί ἀπό μονόδες παραγωγῆς κυμάτων, ἡ ἐφαρμογή τοῦ συστήματος θά ἀ. φορᾶ τό σύνολο τῶν στοιχείων συν. θέσεως τῶν διαφόρων χώρων διαβιώσεως, «ἀπομιμήσεως» καταστάσεων κλπ.

Οἱ ἐπιθυμητές συνθῆκες περιβάλλοντος θά ὑλοποιοῦνται μέ τόν ἔλεγχο σ α φ οῦ ς διαχωρισμοῦ διαφόρων περιοχῶν κυμάτων, μαγνητικῶν πεδίων καί τῶν σχετικῶν δυνατοτήτων συναφῶν τομέων (ἡ θεωρητική τους βάση δέν ἔχει ἀκόμη διατυπωθῆ γιά νά γίνη μιά συγκεκριμένη περιγραφή. Πάντως τά ὑπάρχοντα στοιχεῖα ὅσο καί οἱ προβλεπόμενοι ἀναγκαῖοι στόχοι, δικαιολογοῦν τό ὅσιμο τῆς ὑποθέσεως).

Ἡ ἑπόμενη γενιά φορέων — μετά ἀπό αὐτούς ποῦ ἀναφέραμε — θά πρέπει νά εἶναι οἱ «ἠπειροι — δορυφόροι» ποῦ θά σταθεροποιηθοῦν, πάνω ἀπό τμήματα τῶν ὠ. κεανῶν (ἡ διαφάνεια τῆς σχεδόν κάθληης συστάσεώς τους συμπληρωμένη, ὅπου χρειάζεται, μέ εἰδικά πρίσματα συλλογῆς καί ἀναμεταδόσεως τῆς ἡλιακῆς ἐνέργειας, θά διατηρήση τό φυσικό κύκλωμα (ἐξατμίσεως — ὑγρασίας— βροχῆς).

Μετά, μία συγκριτική μελέτη κόστους — ὠφελιμότητος, θά ἀ. ποδείξη ἄν ἡ ἐπέκταση συστημάτων περί τόν πυρῆνα — γῆ, πέραν τῆς ἀτμοσφαίρας θά εἶναι προτιμότερη ἀπό τήν ἀποίκιση ἄλλων οὐρανίων σωμάτων.

Πάντως, ψυχολογικά καί πρακτικά (μικρή ἀπόσταση, μέ ἐσυμβατικά» μέσα μετακινήσεως), ἡ πρώτη παραλλαγή φαίνεται πιό πιθανή.

Ἀκόμη καί ἡ ἐκμετάλλευση τοῦ ἐνεργειακοῦ πλούτου ἄλλων πλανητῶν εἶναι ἀμφίβολο ἄν θά χρειασθῆ ἄμεση ἀνθρώπινη παρουσία...

Οἱ ἐπιθυμητές καταστάσεις θά «ὑλοποιοῦνται» στιγμιαῖα μέ τ η λ ε μ ε τ ά δ ο σ η τ ῆ ς σ κ έ ψ η ς — ὅπως ἄτομα π.χ. ἀποφασίζουμε νά κάνουμε μία κίνηση, ἐνῶ ἀντίθετα, ὅταν ἀποζητοῦμε κάτι δέν θά μεσολαβῆ χρόνος ἀναμονῆς ἤ ἀνάγκη ἄλλη ἐνέργειας (ὅπως σήμερα). Φυσικά θά εἶναι δυνατό νά δημιουργοῦμε καταστάσεις παρασθησιογόνα κ.ο.κ.

Ὁ ἄνθρωπος θά «ἀνεβαίνη» (δέν ἐνδιαφέρει νά προσδιορισθῆ ἐδῶ ὁ ἐπικρατέστερος τρόπος κάθε τεχνολογικῆς γενεάς, ἀρκεῖ τό γεγονός ὅτι θά ἀνεβαίνη περισσότερο παρά θά κινῆται ὁριζοντίως) σέ ἕνα σταθμό δημιουργίας καταστάσεων ποῦ θά νοικιάζη γιά ἐλάχιστο ἤ μακροχρόνιο διάστημα (περίπου ὅπως στά σημερινά ξενοδοχεῖα). Σέ κάποιο μεταβατικό στάδιο τῆς τεχνολογικῆς ἐξέλιξης οἱ διάφοροι φορεῖς τοῦ σώματος τοῦ ἀτόμου — καί τῆς τυχόν παρέας του — θά εἶναι ὁλικοί (βλέπε σχέδια).

Τέλος τά «ἐσυμβατικά» robots (δέν ἐννοοῦμε φυσικά τίς ἄνθρωπόμορφες κούκλες), ὅσο καί τά «ἔξυπνα» ἐλεφαντάκια τοῦ A. C. Clarke, θά εἶναι τελείως ἄχρηστα, διότι ἡ τεχνολογική ἀνάπτυξη στούς ἄυλους τομεῖς θά εἶναι ταχύτερη (καί πιό ἀποτελεσματική) ἀπ' ὅ,τι συνήθως ὑπολογίζουμε.

Τ. Χ. ΖΕΝΕΤΟΣ

(13) Τό νά ἀναφερθοῦμε ὁπό τώρα σέ συστήματα δημιουργίας συνθηκῶν ἐλλείψεως δορύτητος θα εἶναι ἀρνητική συμβολή σέ προβλέψεις τοῦ «μέλλοντος», γιά σήμερα τοὐλάχιστον. Γιατί τό «μέλλον» ἔχει ἀπειροστή ἔννοια καί ὁπό τήν ἔννοια αὐτή, ἡ πρόβλεψη δέν ἔχει νόημα — καί «τελικά» μηδενίζεται.

Καί μιά αἰσιόδοξη πρόβλεψη γιά τή διεθνῆ ναυλαγορά

ΑΠΟ ΜΙΑ ΕΜΠΕΡΙΣΤΑΤΟΜΕΝΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΛΟΝΔΙΝΟ, Ἰανουάριος.— Ἀνάτίθετα ἀπό τή διάθεση ποῦ ἀντανακλοῦν οἱ σημερινές ναυλαγορές καθώς ἐμφανίζουν συνεχῆ κάμψη, οἱ ναυτιλιακοί κύκλοι ἀντλοῦν ἐλπίδα ἀπό μιά ἐπίκαιρη μελέτη ὑπό τόν τίτλο «Forecasting Ship Demand, ποῦ ἔχει ἐκδοθῆ ἀπό τόν οἶκο Seatrade Publications Ltd. Ἡ ἀνάλυση αὐτή ἐπισημαίνει τήν «λογική ἰσορροπία μεταξύ προσφορᾶς καί ζητήσεως», καθώς καί τήν «ἐδαφύτερη τάση πρός ἰσορροπίαν στίς ἀγορές πλοίων τράμπ καί δεξαμενοπλοίων».

Ἐν τούτοις, ἡ μελέτη ὑπαινίσσεται ὅτι ἡ ἀνάρρωση στίς ναυλαγορές μπορεῖ νά χρειασθῆ ἕνα χρονικό διάστημα, ἐξ αἰτίας τῶν παραδόσεων νεοναυπηγουμένων πλοίων κατά τούς προσεχεῖς 12 - 18 μῆνες καί τοῦ ὕψους τῆς χωρητικότητας τῶν παροπλισμένων πλοίων ποῦ πρέπει νά «ἀπορροφηθοῦν καί πάλιν ἤ νά πωληθοῦν σάν παλιοσίδερα.

Ἀναλύοντας τήν σχέση ἀνάμεσα στήν οἰκονομική αὔξηση στίς ἀνεπτυγμένες χῶρες, στίς θαλάσσιες μεταφορές καί στόν ὄγκο τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ ἐμπορικοῦ στόλου τοῦ κόσμου κατά τά τελευταῖα 13 χρόνια, ἡ ἔκθεση καθορίζει τίς μεταβλητές ποῦ ἀποτελοῦν πρακτική μέθοδο στή πρόβλεψη τῆς ζητήσεως πλοίων.

Οἱ συγγραφεῖς Lev Sychrava καί Marian Bush (ὁ πρῶτος εἶναι ἐπί κεφαλῆς τοῦ τμήματος ἐρευνῶν καί ἀναπτύξεως τῆς Lambert Bros. (Shipping) Ltd, London, καί ὁ δεύτερος οἰκονομολόγος εἰδικός στίς ἔρευνες, στό ἴδιο τμῆμα) ἐξετάζουν κριτικά ἕνα ἀπλό μοντέλο προβλέψεων ποῦ ἐχρησιμοποίησε ἡ Ἐπιτροπή Ναυπηγήσεων τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς κατά τό 1969, εἰσάγουν σημαντικές τροποποιήσεις στό μοντέλο αὐτό, στίς ὁποῖες ὑπάγεται καί μιά μεταβλητή ἐπιχειρησιακοῦ κύκλου καί διατυπώνουν μία διή τους πρόβλεψη σχετικά μέ τήν προσφορά καί ζήτηση στό ἐμπόριο καί στή ναυτιλία γιά τήν περίοδο 1970 - 1975. Ἡ πρόβλεψη αὐτή εἶναι ἰσότιμη μέ ἀνεξάρτητες ἀναλύσεις μοντέλων σχετικά μέ τό ἐμπόριο τοῦ πετρελαίου καί τήν μεταφορά ξηροῦ φορτίου καί μέ μιά πρακτική ἄποψη σχετικά μέ ὅσα συμβαίνουν στήν ἀγορά.

Στό βιβλίο αὐτό, οἱ συνδυασμένες ἱκανότητες τοῦ ἐταγγελματία οἰκονομολόγου καί στατιστικολόγου χρησιμοποιοῦνται γιά τήν διατύπωση σέ ὁμαλή, εὐνόητη, γλῶσσα, τῆς τάσεως ποῦ θά κυριαρχήση στή ναυτιλιακή ἀγορά κατά τά προσεχῆ πέντε χρόνια. ('Η διεύθυνση τοῦ οἴκου ποῦ τό ἐξέδωσε εἶναι: Seatrade Publications Ltd, Faizfax House, North Station Road, Colchester, Essex, England. Ἡ τιμή τοῦ βιβλίου εἶναι 5 λίρες Ἀγγλίας ἤ 12,50 δολλάρια).

Σημείωμα για τον κ. Υπουργό,

Παρακαλούνται οι υπηρεσίες αρμόδιες
διά τον έλεγχο των ισχυρισμών,
οι οποίοι αναφέρονται στο υπ' αριθμόν
Σημείωμα του, υπό ΔΟΝ του ονομαζόμενου
Τσιλιόπου"

Εξοχότατε

15.12.71

1.5.21548
5-115

Εξοχότατε 23/12/71

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΔΗΚ

Φίλαι Κυριακή 12.10.2

Κον Ιωάνν Μαξίμου
Δ/ντή "Εικονογράφου Τοχετείας"
Αθήνας. —

Φίλε κ. Διευθυντά,

"Η ανοχύρωτη πόλις πολλά χρειάζεται", ασφαλώς, όπως γράφει ο εκπρόσωπος της Μ. Βρετανίας εν Αθήναις κ. Ρίνγκαλδ μετά τας εκλογάς του κ. Δ. Κυβερνήτη. Αλλ' τα πάντα δύνανται μετά τας εκλογάς. Μόνον η πόλις αυτή η ανοχύρωτη η εξαιρετικώς ωραία. Φιλόδοξον θέλω, ότι η τελευταία ευχή θα εκπληρωθεί μετά τας εκλογάς κ. Κ., ότε εις τα κτίρια της Διοικήσεως κ. καθηγητής, τεχνικός ανήρ θ' αναλάβη τας τύχας αυτής.

Δεν θα πάω πολύ μακρά "εξαγγελτικός" εις εκλογικάς μου ελπίδας. Μόνον ένα θέλω. Πρώτον της εξαιρέτου ΜΑΚΡΗ, ένεκα αυτής θα γίνω εις τας εκλογάς τας 27-ης Οκτ. τον εκλογέα της Δημοτικής Αρχής. Κάτω εκλογάς δεν υπάρχει εδώ, λαμπρά τάξις, Β. Μάλιστα εκλέγουν τον εξαίρετον Δημήτριον Πρωτοπαπαδάκη, τον Πρόεδρον της Αρχής, ο οποίος ασφαλώς θα γίνει ο πρώτος δημοτικός σύμβουλος - κάτω εις τας Αθήνας, η Δημοτικότης, Βιβλιοθήκη, Φρεάτια κλπ., ποτέ δεν θα γίνουν τόσον καλά. Δυστυχώς τα εξαίρετα αυτά τέκνα της Αθηναϊκής Δημοκρατίας, ίσως δεν θα γίνουν, διότι η κυβέρνησις Τσαλδάρη θέλει διορίσει τον κ. Δ. Κυβερνήτη, δι' ον φ. Δημοτικός Σύμβουλος η Αθήνας κ. Δ. Κυβερνήτης. Δεν υπάρχει εκλογή, διότι η κυβέρνησις τάσσει ο κ. Κ. Βουλγαρίας, Δήμαρχος τώρα εν Αθήναις. Το έργο μου δεύτερον εύκολον λόγω αυτής θα γίνω τόσον καλός κατά τας 9 ειδικάς εκλογάς - "Υπό Δημοτικής Αρχής", "Υπό Αρχιεπ." - αν δύνασθε φίλε μου ... [illegible]

[illegible] ... ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ [illegible]
[illegible] ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα τῶν [illegible]
[illegible] ΜΑΚΡΑ!!...

Ἡ ἀνεμπόδιστη ἀναπτύξη μιᾶς τοιαύτης ἀπὸ τὴν ἀρχαιότατα ἐπιδιωκομένης, ἀναμφιβόλως ἀποφασιστικοῦ ἀποφασιστικοῦ ἔργου, ἦτο ἐν τῷ ἀμέσῳ ἀναπτύξει τῆς νέας ἐποχῆς ἐκείνης, ἡ ὁποία ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑ ὀνομάζεται, ἡ ἀναλογία ἐκείνη ἡ ἀναφερομένη "ἀρχαίου πνεύματος τῆς ἐποχῆς", ἀπὸ τὸ ὑπερφυσικὸν κατόπιν, ἐὰν θὰ μᾶς ἐπιτρέπεται ἀπὸ τὸ ἀνωτέρω ἀναφερόμενον ἀναφερόμενον ἔργον τοῦ ἀνωτέρου ἀναφερομένου

[illegible] Hegel. – Η δεύτερη ενότητα θα ασχολείται με τον [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ἀνάπαυσιν, καὶ ἐν ἔχει κατάστασιν
[illegible] ἀφορῶν ἀρετῶν
Ὅρα τὸ ἀκατάπαυστον μὲν τῶν ἀγαθῶν πρὸς [illegible]
[illegible] τὸ ἐν τῷ [illegible]: ἐν "Ὁρκῳ Πρεσβυτῶν
[illegible], ὅτι [illegible]. Ἀλλὰ μὲν [illegible]
φορὰ ἔχει, ἐν [illegible] μὲν [illegible]
[illegible] ἐν [illegible], ἐν [illegible]
[illegible] ἐν τῷ Ἀ.Ε.Ε. [illegible]
[illegible]. — Ἀλλὰ τὸ [illegible]
[illegible] ἀρετῶν [illegible]
[illegible] τὸ [illegible] ἐν [illegible]. —

Οἱ [illegible] ἀγῶνες [illegible], [illegible]
[illegible] ἀπὸ [illegible]
[illegible] ἐν [illegible] [illegible]
[illegible] ἐν [illegible] [illegible]
[illegible] ἐν [illegible]

4. Ο Παπαγεωργίου θέλει τὸ ἀναπτύξει ἐκείνου ἐκεῖνο
ἀκριβῶς ἐν τῷ ἀναστάσιμῳ. –

Ὁ κύριος ἀναφερόμενος ἐκφράζει τὴν ἀποψιν ὅτι ἡ ἀναστάσιμος
τῆς Ἀγίας Ἡλιαδίας. Κατὰ τὴν ἄποψιν
τὸ κείμενον, ὁ ψάλτης ἀναφέρει τὸν ἑαυτόν του
ἐκεῖνος. Ὁ ἀναστάσιμος ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν
ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν ἐν τῇ Δευτέρᾳ Παρουσίᾳ. Ἐν τῷ
ἀναστασίμῳ ἀναφέρεται ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν
ἐν τῇ Δευτέρᾳ Παρουσίᾳ. Ἐν τῷ ἀναστασίμῳ ἀναφέρεται
ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν ἐν τῇ Δευτέρᾳ Παρουσίᾳ.
Ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν ἐν τῇ Δευτέρᾳ Παρουσίᾳ
ἀναφέρεται ἐν τῷ ἀναστασίμῳ. –

Ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν ἐν τῇ Δευτέρᾳ Παρουσίᾳ
ἀναφέρεται ἐν τῷ ἀναστασίμῳ. –

5. Ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν ἐν τῇ Δευτέρᾳ Παρουσίᾳ
ἀναφέρεται ἐν τῷ ἀναστασίμῳ. –

[illegible] ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευση, ἀπὸ τὴν [illegible] ἀπὸ τὸν [illegible] ἀλλὰ ἀρχίζει ἡ ἀντιπολίτευση τῆς Ἀναστασίας στὴν Η.Π.Α.) ἐξαιτίας αὐτοῦ τὸ τέλος ἀνώτατο ἐξοπλισμένο χάρτη ἐκείνου ποὺ κατοχυρώνει ἐκεῖνος ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἐξουσίας τοῦ Γ' Reich τὴν Ἀνατολικὴ Εὐρώπη (Κλειδὶ 4) τὸ ὁποῖο ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ, ἀφοῦ τὸ ἐπιτρέπει ὁ ἀμερικανικὸς ἀποκλεισμὸς ἀπὸ τὴν Ἀνατολή. Οἱ ἀμερικανοὶ εἶχαν ἴδιο, τὸ ἴδιο τὴν Ἀναστασία ἐκεῖ ἀλλὰ πρόκειται ~~[illegible]~~ ἀλλὰ τὸ ἀπόλυτο ἡ ἐπανάσταση ἐναντίον τῶν ΗΠΑ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἐξουσίας τοῦ Γ' Reich, ἀλλὰ ἡ ἀνατολικὴ Εὐρώπη, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἡ ἀνατολικὴ Εὐρώπη ἦταν ἡ ἀφετηρία τῆς ἐπιθετικότητας τῆς Γερμανίας.—

Μὲ αὐτὴ τὴν ἐπιφύλαξη ἡ ἀνάλυση τῆς κ. Ρ. Foster ἡ ἀξιόλογη ἀπὸ τὴν ἄποψη ἐκείνη ὅπου ἐξετάζει τὴν ἀντιπαράθεση τῶν ἀντιπάλων ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν ἀφετηρία τῆς ΝΑΤΟ, ἀλλὰ τὸ ἀντιφατικὸ, ἀκριβῶς τὴν ἀντιπαράθεση τῆς Γερμανίας ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴ Εὐρώπη, ἀν δὲν ἀπαιτεῖται νὰ κατηγορήσουμε ὅλο τὸ πρόβλημα τῆς Γερμανικῆς ἀναθεωρητικότητας.—

Πάντως θέση τῆς ἀνάλυσης ἀξιόλογες ἀναλύσεις τῆς ἱστορίας, ἐπειδὴ ἀφορᾶ τὸ ἀναθεωρητικὸ πρόβλημα καὶ ἐπίσης τὴν ἀνάλυση αὐτὴ ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς ἱστορίας. Ἀλλὰ τὸ ἴδιο ἡ ἀνάλυση τὸ ἐπιτρέπει ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἐξουσίας τοῦ Γ' Reich τὴν ἀναθεωρητικὴ Γερμανία ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴ Εὐρώπη, ἀν δὲν ἐπιτρέπει ἕνα ἐπιθετικὸ πρόγραμμα κατακτήσεις, ἀφοῦ ἔχει ἀποφασιστεῖ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἐξουσίας τοῦ Γ' Reich τὴν ἀνατολικὴ Εὐρώπη ὡς ἀφετηρία τῆς ἐπιθετικότητας τῆς Γερμανίας.—

6. Τὸ Πρόγραμμα ἀναθεωρητικὸ ἀν ἀναλυθεῖ ἡ ἱστορία τῆς Γερμανίας ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἐξουσίας τοῦ Γ' Reich ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς ἀναθεωρητικότητας ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς ἐπιθετικότητας

Ἡ ἀνάλυση τῆς κ. Ρ. Foster ἡ ἀξιόλογη ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς ἱστορίας τῆς ΝΑΤΟ 1947

[illegible] 7 [illegible]. [illegible]
[illegible] UNRRA. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]...

[illegible]

Kiedy w październiku 1948, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] ΕΔΑ, [illegible] [illegible] [illegible]